

TIỂU SỬ TIỂU ĐOÀN 1 NHẢY DÙ SƯ ĐOÀN NHẢY DÙ-QLVNCH

Ngày 1/8/1951, Bối quyết định số 1547/EMIFT/1 (Etat Major Interarmees et des Forces Terrestres)

Đại Đội 1 Nhảy Dù Đông Dương và Đại Đội 1 Phòng Vệ Bắc Việt được kết hợp để thành lập Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù Việt Nam (1er Bataillon de Parachutistes Vietnamiens) đầu tiên tại Chí Hoà Sài Gòn (Nha Hỏa Xa tại công Bà Xếp-Hòa Hưng), phần lớn các cán bộ chỉ huy đều do người Pháp nắm giữ.

Tiểu đoàn trưởng (TĐT) đầu tiên là Đại úy Ticheri kế đó là các Đại úy Gérauld, Đại úy Vervelle, Đại úy Chapuis và sau đó (tháng 2/1952) mới chuyển qua SQVN là Đại úy Nguyễn Khánh (tham dự trận Hòa Bình) rồi sau đó tới Thiếu tá Albert Lê Quang Triệu (khoảng 3 tháng). Việc huấn luyện nhảy dù và đơn vị được thực hiện tại Trung Tâm Huấn Luyện Nhảy Dù trong căn cứ Tân Sơn Nhất, và một Trung tâm khác tại phi trường Bạch Mai-Hà Nội. Sau khi thành lập, một thành phần của Tiểu đoàn được gửi đến Kontum vào ngày 9/8/1951 để tăng viện cho Tiểu đoàn 2 Nhảy Dù Foreign Legion của Pháp.

Từ ngày 30/8/1951 đến 9/9/1951 TĐ1ND-VN được thả xuống Cù lao Ré tỉnh Quảng Nam trong cuộc hành quân “Pirate” của Liên Đoàn Nhảy Dù Pháp để tấn công một lực lượng CS Việt Minh vừa xâm nhập vào đảo này. Đây là trận thử lửa đầu tiên của TĐ1ND-VN.

Ngày 1/11/1951, TĐ1ND di chuyển ra Hà Nội để làm thành phần trừ bị cho cuộc hành quân “Bretagne”. Từ ngày 15 đến ngày 19/12/1951 TĐ1ND được thả vào vùng hành quân để tiếp viện cho quân Pháp. TĐ1ND đã chạm mạnh với Cộng sản VM tại khu vực Nam Định và sau đó tại Thái Bình.

Ngày 22/1/1952 trong những ngày giáp Tết, TĐ1ND-VN nhảy “saut” đầu tiên chỉ có 3 ĐĐ đánh trận Hòa Bình do Đại úy Nguyễn Khánh chỉ huy và Tướng De Lattre De Tassigny làm Tư lệnh chiến trường. Đơn vị Nhảy Dù VN này là đơn vị triệt thoái sau cùng ngày 21/2/1952. Tới cuối năm 1952 tiểu đoàn mới thành lập thêm ĐĐ thứ tư để đáp ứng đúng nhu cầu cấp số. Lần lượt sự huấn luyện & chỉ huy đơn vị được chuyển giao cho phía Việt Nam.

Đến tháng 4/1952 TĐ1ND trở về Sài Gòn và tham gia ngay trận đánh tại Tây Ninh vào ngày 25/4/1952 trong cuộc hành quân “Chaumiereut” và đến ngày 15/5/1952 TĐ1ND nhảy xuống Xuyên Mộc, tấn công vào mật khu Lê Hồng Phong căn cứ địa của Việt minh cộng sản. *Vị sĩ quan VN đầu tiên của tiểu đoàn bị hy sinh trong cuộc chiến là Trung úy Nguyễn Trung Hiếu. Từ đó căn cứ của TĐ1ND được gọi tên là Trại Nguyễn Trung Hiếu.*

Sau đó TĐ1ND tham gia các trận đánh với Việt minh cộng sản tại miền cao nguyên Trung Việt như một đơn vị bộ chiến với Liên Đoàn 1 Nhảy Dù thuộc địa GAP-1 như cuộc hành quân Atlas từ ngày 9 đến 29/4/1952 tại Quảng Ngãi.

Ngày 27/12/1952 TĐ1ND đã nhảy xuống Bắc Thái-Hà Nội để tảo thanh lực lượng Việt minh cộng sản mưu toan lập căn cứ địa dựa vào địa thế hiểm trở của vùng này.

Khoảng Tháng 7/1953 đến đầu năm 1954, TĐ1ND được đưa về hoạt động trong khu vực Đồng bằng sông Cửu Long trong các chiến dịch hành quân của Liên Đoàn 1 Nhảy Dù GAP-1 (1er Groupement Aeroportees Parachutiste).

Ngày 25/3/1955 được điều động về Sài Gòn cùng với Liên Đoàn 1 Nhảy Dù để tảo thanh lực lượng Bình Xuyên ra khỏi Sài Gòn-Chợ Lớn. Sau khi Pháp rút khỏi Việt Nam, TĐ1ND vẫn tiếp tục hiện hữu như là nhân tố thành lập Lực Lượng Nhảy Dù-Việt Nam và gia nhập vào Liên Đoàn 3 Nhảy Dù (3e Groupement Aeroportees Parachutiste).

Những trận đánh đáng ghi nhớ của TĐ1ND:

Ngày 21/9/1955 tham gia chiến dịch Hoàng Diệu tảo thanh lực lượng Bình Xuyên ở khu rừng Sát đến 24/10/1955 do Đại úy Trần Văn Đô làm Tiểu đoàn trưởng.

Ngày 1/1/1956 đến ngày 17/2/1956 tham gia chiến dịch Nguyễn Huệ hành quân bình định miền Tây (vùng Sa Đéc) để giải giới các lực lượng giáo phái quá khích không chịu hợp tác với Chính Phủ Đệ I Cộng Hòa.

Tháng 5/1960, TĐ1ND nhảy dù xuống Mộc Hóa để tảo thanh VC nằm vùng, do Đại úy Dư Quốc Đống làm Tiểu đoàn trưởng.

Ngày 11/11/1960 tham gia cuộc đảo chính do Đại tá Nguyễn Chánh Thi và Trung tá Vương Văn Đông chủ xướng bị thất bại.

Ngày 15/6/1961 Hành quân Sa Đéc, Cao Lãnh. Chiến thắng lớn tại Ấp Mỹ Quý, kinh Thước Thợ. Tất cả quân nhân thuộc TĐ1ND đều được thăng một cấp, Đại úy Dư Quốc Đống TĐT được thăng cấp thiếu tá.

Ngày 18/9/1961, TĐ1ND nhảy dù tiếp cứu và giải vây tỉnh Phước Thành đã bị địch tràn ngập.

Tháng 1/1962, TĐ1ND nhảy dù xuống Vị Thanh–Chương Thiện yểm trợ khai triển Khu Trù Mật.

Tháng 5/1962, TĐ1ND nhảy dù giải cứu đồn Phước Tân, vùng biên giới Miên–Việt và một Trung Đoàn Bộ Binh VNCH bị địch bao vây theo chiến thuật “công đồn đả viện”.

Tháng 2/1963, Ngày mùng 3 và mùng 7 Tết, TĐ1ND nhảy 2 sauts liên tiếp, theo tin tức tình báo, để chặn bắt Văn Tiến Dũng vào hạp với cục “R” tại chiến khu C.

Từ ngày 2 đến 4 Tháng 3 năm 1964, TĐ1ND cùng TĐ8ND tham dự hành quân Quyết Thắng đánh thẳng vào hậu cần của VC trong vùng biên giới Miên–Việt tại Tân Châu–Hồng Ngự. (Cố vấn Mỹ Thiếu tá McCarthy tử trận), Đại tá Cao Văn Viên được thăng cấp thiếu tướng tại mặt trận.

Ngày 03/1/1965, TĐ1ND hành quân trực thăng vận tiếp viện trận Bình Giã giải vây cho TĐ4 TQLC.

Ngày 16/2/1967, TĐ1ND cùng TĐ7ND tham gia hành quân Liên Kết 81 dưới sự điều động của Chiến Đoàn 1 Nhảy Dù ở Sơn Tịnh–Quảng Ngãi. TĐ1ND do Thiếu tá Lê Văn Đăng làm Tiểu đoàn trưởng, Thiếu tá Nguyễn Thu Lương làm Tiểu đoàn phó.

Từ những ngày cuối tháng 1/1968, TĐ1ND tham gia hành quân giải tỏa áp lực VC và bảo vệ đài phát thanh trong Khu Vực Đài Sài Gòn và khắp các mặt trận trong năm Mậu Thân.

Năm 1969, TĐ1ND hành quân Tây Ninh giải tỏa áp lực Cộng quân quanh Sài Gòn, trận Cầu Khởi tháng 2/1969, trận Gò Nổi tháng 7/1969, Thiếu tá Phạm Hy Mai làm Tiểu đoàn trưởng.

Đầu tháng 5/1970, TĐ1ND tham gia chiến dịch Bình Tây, hành quân vùng Mỏ Vẹt–Campuchia trong cuộc Hành Quân Toàn Thắng 43 do BTL/QĐIII tổ chức. Trung tá Phạm Hy Mai làm Tiểu đoàn trưởng, về sau Thiếu tá Nguyễn Xuân Phan thay thế.

Từ ngày 29/1/1971, TĐ1ND tham gia hành Quân Lam Sơn 719 tại chiến trường Hạ Lào cho đến 6/4/1971. Thiếu tá Nguyễn Xuân Phan tử trận, Thiếu tá La Trịnh Tường thay thế chức vụ Tiểu đoàn trưởng.

Trong “Mùa Hè Đỏ Lửa” 1972, trên chiến trường Tây Nguyên, ngày 15/3/1972, TĐ1ND được không vận đến Võ Định–Kontum để giải tỏa áp lực địch quân quanh căn cứ 6 và thiết lập căn cứ Delta.

Sau đó TĐ1ND được rút về Chơn Thành để hành quân giải tỏa An Lộc trên QL13. Trực thăng vận vào suối Tào Ô, tiến chiếm Ấp Tân Khai.

Ngày 28/5/1972, TĐ1ND cùng với LĐIIIIND, TĐ1 được không vận ra Huế tham dự hành quân tái chiếm Quảng Trị. Đầu tháng 7/1972, Thiếu tá Lê Hồng thay thế Trung tá La Trịnh Tường trong chức vụ Tiểu đoàn trưởng.

Ngày 8/8/1974, TĐ1ND di chuyển đến Đà Nẵng tham dự mặt trận Thường Đức do Thiếu tá Ngô Tùng Châu làm Tiểu đoàn trưởng, cho đến cuối tháng 3/1975, toàn bộ SĐND được rút khỏi Quân Khu I kéo theo sự sụp đổ của VNCH ngày 30/4/1975.

Ngày 12/4/1975, TĐ1ND cùng với các Tiểu Đoàn 8 và 9 Nhảy Dù thuộc LĐIND tham gia trận chiến thắng cuối cùng tại mặt trận Long Khánh gây kinh hoàng cho Quân đoàn 4 CSBV.

CÁC TIỂU ĐOÀN TRƯỞNG TIỂU ĐOÀN 1 NHẢY DÙ

1. Đại úy Nguyễn Khánh (22/1/1952–22/2/1952) chỉ huy TĐ1ND tham gia nhảy trận Hòa Bình. Trong khoảng thời gian 1949–1952 Trung úy Nguyễn Khánh là Đại Đội Trưởng Đại Đội 1 Nhảy Dù Việt Nam đầu tiên. Ngày 22 tháng 1 năm 1952 ông được thăng cấp đặc cách đại úy và được chỉ định chỉ huy Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù Việt Nam gồm có 3 Đại Đội tham gia cuộc hành quân Hòa Bình tại miền Bắc–Việt Nam dưới quyền của Tư lệnh chiến trường là Tướng De Latre De Tassigny.

2. Thiếu tá Albert Lê Quang Triệu: 1952 sau trận Hòa Bình, Đại úy Nguyễn Khánh được chỉ định chỉ huy Chiến Đoàn V100 tại Quân Khu II, Thiếu tá Albert Triệu thay thế chỉ huy Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù trong một thời gian ngắn khoảng 3 tháng.

3. Đại úy Vũ Quang Tài (1952–1955) là vị Tiểu đoàn trưởng đầu tiên của TĐ1ND Việt Nam kể từ khi Liên Đoàn Nhảy Dù được chuyển giao lại cho Quân Đội Quốc Gia Việt Nam vào tháng 9 năm 1954.

4. Đại úy Trần Văn Đô (1955–1959) Sau Chiến dịch Hoàng Diệu tiêu trừ lực lượng Bình Xuyên tại Đặc Khu Rừng Sát, Thiếu tá Vũ Quang Tài bàn giao quyền chỉ huy TĐ1ND lại cho Đại úy Trần Văn Đô.

5. Đại úy Dư Quốc Đống (1959–1962) Năm 1959, Đại úy Dư Quốc Đống là quyền Tiểu đoàn trưởng TĐ6ND được chuyển về làm Tiểu đoàn trưởng TĐ1ND cho đến khi lên làm Chiến Đoàn Trưởng CĐ1ND năm 1962. Sau này là Trung tướng tư lệnh SĐND và Tư lệnh Quân Đoàn III VNCH.

6. Thiếu tá Bùi Kim Kha (1962–1964) Thay thế Thiếu tá Dư Quốc Đống nắm quyền chỉ huy TĐ1ND cho đến lúc lên làm Chiến Đoàn Trưởng Chiến Đoàn 1 ND vào năm 1964.

7. Đại úy Đoàn Văn Nu (1964–1967) đang là Trưởng Phòng 2 Liên Đoàn Nhảy Dù thay thế Thiếu tá Bùi Kim Kha chỉ huy TĐ1ND cho đến năm 1967 đi làm Tùy viên quân sự cho Sứ quán VN tại Ba Lan và bàn giao lại cho Thiếu tá Lê Văn Đặng.

8. Thiếu tá Lê Văn Đặng (1967–1968) Thiếu tá Lê Văn Đặng chỉ huy TĐ1ND đến năm 1968 về làm Chỉ huy trưởng Tổng hành dinh SĐND và bàn giao nhiệm vụ lại cho Thiếu tá Nguyễn Thu Lương.

9. Thiếu tá Nguyễn Phẩm Bường (1968) khi Trung tá Đặng TĐT và Thiếu tá Lương TĐP cùng đi du khảo ở ngoại quốc, Okinawa và Australia, Thiếu tá Bường thay thế chức vụ XLTV/TĐT [xử lý thường vụ/tiểu đoàn trưởng] trong 6 tuần lễ trước khi Thiếu tá Nguyễn Thu Lương đáo nhậm thực thụ).

10. Thiếu tá Nguyễn Thu Lương (1968–1968) sau trận chiến Tết Mậu Thân bàn giao lại cho Thiếu tá Phạm Hy Mai về làm Trưởng Phòng 3/SĐND.

11. Thiếu tá Phạm Hy Mai (1968–1970) Đặc cách tại mặt trận 1969, được thăng cấp trung tá. Tháng 3/1971 là LĐP/LĐIIIIND đến tháng 3/1972 đi học khóa chỉ huy tham mưu bàn giao lại cho Thiếu tá Nguyễn Xuân Phan tại mặt trận Bình Tây Kampuchea, 1970.

12. Thiếu tá Nguyễn Xuân Phan (1970–3/1971) Thiếu tá Phan đang là Tiểu đoàn phó TĐ6ND được Trung tướng Dư Quốc Đống điều về thay thế Trung tá Phạm Hy Mai tại mặt trận Kampuchea và cho đến khi bị tử trận tại Hạ Lào trong những ngày cuối cùng của cuộc hành quân Lam Sơn 719.

13. Thiếu tá La Trịnh Tường (3/1971–7/1972) Sau khi Thiếu tá Nguyễn Xuân Phan tử trận, Thiếu tá La Trịnh Tường về thay thế chức vụ Tiểu đoàn trưởng cho đến những ngày đầu chiến dịch Lôi Phong tái chiếm tỉnh Quảng Trị tháng 7 năm 1972.

14. Trung tá Lê Hồng (7/1972–1973) Thiếu tá Lê Hồng TĐP/TĐ5ND về đảm nhiệm vai trò chỉ huy TĐ1ND để khởi đầu chiến dịch Lôi Phong vượt sông Mỹ Chánh tấn công về phía Bắc tái chiếm tỉnh Quảng Trị. Sau Chiến dịch Lôi Phong Thiếu tá Lê Hồng được thăng cấp trung tá. Tháng 8 năm 1974 được Chuẩn tướng Lê Quang Lương chỉ định làm Lữ Đoàn Phó Lữ Đoàn I Nhảy Dù khi TĐ1ND tiến vào mặt trận Thường Đức. Thiếu tá Ngô Tùng Châu đang làm TĐP lên thay thế. Tham dự các trận đánh cuối cùng tại Thường Đức và Xuân Lộc cho đến ngày 30/4/1975. Đã không đầu hàng VC, một mình chỉ huy LĐIND triệt thoái khỏi mặt trận Xuân Lộc, và sau cùng chỉ huy đại bộ phận LĐIND vượt đại dương ty nạn CS tại Hoa Kỳ sau khi Dương Văn Minh đầu hàng địch quân CSBV. Đầu thập niên 1980 theo Đoàn Đông Tiến trở về Cam–bốt lập chiến khu và mất tích tại đây.

15. Thiếu tá Ngô Tùng Châu từ Ban 4/LĐIND về làm Tiểu đoàn phó TĐ1ND. Sau khi Trung tá Lê Hồng lên làm Lữ Đoàn Phó LĐIND, Thiếu tá Ngô Tùng Châu lên thay chức vụ Tiểu đoàn trưởng TĐ1ND tham dự các trận đánh cuối cùng Thường Đức và Xuân Lộc cho đến ngày 30/4/1975.

Trải dài cuộc chiến TĐ1ND đã lập nhiều chiến công hiển hách với thành quả 14 lần tuyên dương trước Quân Đội. Đã mang giấy biểu chương:

1. Anh dũng bội tinh (3 lần tuyên dương trước Quân Đội với nhánh dương liễu)

1. Quân công bội tinh (6 lần tuyên dương trước Quân Đội với nhánh dương liễu)

3. Bảo quốc huân chương (10 lần tuyên dương trước Quân Đội với nhánh dương liễu)

4. Giấy Tam hợp ba màu vàng xanh đỏ bện lại với nhau. Giấy biểu chương cao nhất trong Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa và là đơn vị Nhảy Dù đầu tiên được danh dự và xứng đáng mang giấy biểu chương này.

Tài liệu tham khảo:

– Các Trận đánh của Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù của Mũ Đỏ La Trịch Tường trên trang nhà <http://nhaydu.com>

– General Nguyễn Khánh from Wikipedia the free encyclopedia

– Insignia of The Republic Of Vietnam Airborne Division copyright @ 2002 by Harry F. Pugh

– Phòng vấn trực tiếp một số chiến hữu và Niên Trưởng trong SĐND: Đại tướng Nguyễn Khánh, Hàng Công Thành, Nguyễn Tự Bảo, Hồ Chi Hoa, Nguyễn Phạm Bường, Thái Văn Minh....

Đại úy Võ Trung Tín – Tiểu Đoàn Truyền Tin SĐND – (714)856–9202

Đại úy Nguyễn Hữu Viên – Tiểu Đoàn 3 Nhảy Dù – (714)897–1435.

Chúng tôi rất mong được đón nhận những ý kiến bổ chính của các chiến hữu cho những sai sót vì vấn đề thời gian đã trên 30 năm và tài liệu tham khảo hạn hẹp.

Email: pvotin@gmail.com

Nguồn: bkt sưu tầm, trình bày & ấn loát

*Đăng ngày Thứ Hai, February 6, 2012
Cập nhật ngày Thứ Bảy, February 27, 2021 – Đồi nền
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A–72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*